

ΣΤΕ 473/2021 [ΝΟΜΙΜΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΑΣΑΡΧΗ ΠΕΡΙ ΠΑΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞΟΥΞΗΣ ΣΕ ΔΑΣΟΣ ΛΟΓΩ ΜΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΈΓΚΡΙΣΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ]

Περίληψη

- Όπως έχει κριθεί, πριν από την έναρξη των υλικών εργασιών της εκμετάλλευσης μεταλλείου, έργου που κατατάσσεται στην πρώτη κατηγορία του άρθρου 3 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002, απαιτείται να εκδοθούν αφενός μεν απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων του έργου, που εκδίδεται από τα όργανα και με τη διαδικασία που προβλέπουν τα άρθρα 4 του ν. 1650/1986 και 12 παρ. 1 περ. γ του ν. 2837/2000 και αφ' ετέρου απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που εγκρίνει την τεχνική μελέτη του έργου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του παραπάνω κανονισμού. Η απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων του έργου, που εκδίδεται από τα κατ' εξοχήν αρμόδια όργανα και με ειδική διαδικασία που εξασφαλίζει τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών, πρέπει να προηγείται χρονικώς της αποφάσεως του Υπουργού Ανάπτυξης που εγκρίνει την τεχνική μελέτη του έργου. Η υπουργική αυτή απόφαση είναι η τελευταία διοικητική πράξη που εκδίδεται πριν την έναρξη των εργασιών εκμεταλλεύσεως του μεταλλείου και, στο μέτρο που περιέχει ρυθμίσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, δεν πρέπει να αποκλίνει από τους όρους και περιορισμούς που έχει επιβάλει η απόφαση εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων.

Στην ειδικότερη περίπτωση που η άσκηση μεταλλείας πραγματοποιείται εντός δασών και δασικών εγκαταστάσεων, όπως έχει κριθεί, μετά την ισχύ των διατάξεων περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης, η διάταξη του άρθρου 45 παρ. 5 του ν. 998/1979 παύει να έχει εφαρμογή για την κατάρτιση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις του ν. 1650/1986 και των κυα που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή του, καθόσον η ΜΠΕ και η μελέτη που προβλέπεται στην προαναφερθείσα διάταξη της δασικής νομοθεσίας διαφέρουν ουσιωδώς ως προς την πληρότητα του περιεχομένου τους, ως προς τις εν γένει εγγυήσεις που συνοδεύουν την κατάρτισή τους και ως προς την αρμοδιότητα των εγκρινόντων οργάνων, η δε ΜΠΕ αποτελεί ήδη τη μελέτη της παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 998/1979.

Πριν την πραγματοποίηση κάθε είδους επεμβάσεων για την εκμετάλλευση μεταλλείων εντός δάσους ή δασικών εκτάσεων απαιτείται επιπλέον έγκριση από την οικεία δασική υπηρεσία καθορίζουσα και τους σχετικούς όρους που αφορούν τη συγκεκριμένη δασική έκταση, είναι δε κατ' εξαίρεση μόνον επιτρεπτή και μόνο στο αναγκαίο μέτρο σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο δημόσιο σκοπό, ενώ δεν αρκεί η έκδοση ΑΕΠΟ., η οποία δεν την υποκαθιστά, έστω και εάν συνυπογράφεται από τον αρμόδιο για την

προστασία των δασών Υπουργό. Πριν την έκδοση της έγκρισης αυτής απαγορεύεται οιαδήποτε υλική ενέργεια στη δασική έκταση. Τούτο δε επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι μεταγενεστέρως ο νομοθέτης προκειμένου να καταργήσει τις αλληλοεπικαλυπτόμενες αδειοδοτήσεις και να μειώσει τη γραφειοκρατία, όπως και τις εστίες πιθανής συναλλαγής, κατήργησε ρητώς την κατά τη δασική νομοθεσία έγκριση επεμβάσεως του άρθρου 57 παρ. 2 του ν. 998/1979 και προέβλεψε ότι αυτή ενσωματώνεται για τα έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α' από την ΑΕΠΟ, η οποία αποτελεί ταυτόχρονα και έγκριση επεμβάσεως σε δάσος ή δασική έκταση, εφόσον έχει τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 3 της 15277/2012 απόφασης του ΥΠΕΚΑ (Β' 1077). Αντίστοιχα, τροποποιήθηκαν και οι διατάξεις του ν. 998/1979, ήδη δε ορίζεται: α) στο άρθρο 45 παρ. 4 του νόμου αυτού, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4280/2014 (Α' 159), ότι η έγκριση επεμβάσεως ενσωματώνεται στη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησεως, εφόσον στο πλαίσιο εκδόσεως της εν λόγω ΑΕΠΟ έχει προηγηθεί αιτιολογημένη γνώμη της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας, κατά την παρ. 5 του ίδιου άρθρου, ως προς το επιτρεπτό της εγκαταστάσεως του έργου αυτού σε δασική περιοχή, με κριτήρια αναφερόμενα στο είδος της επεμβάσεως αναφορικά με τη μορφή της βλαστήσεως και τη φύση του εδάφους και β) στο άρθρο 52 παρ. 2 του ίδιου νόμου ότι η εκμετάλλευση μεταλλείων και λατομείων εντός δασών επιτρέπεται μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ και της πράξης πληροφοριακού χαρακτήρα της αρμόδιας Δασικής Αρχής, με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και προϋποθέσεις κάθε επέμβασης κατά την παρ. 6 του άρθρου 45 του νόμου.

Κατόπιν των ανωτέρω, δεν είναι νόμιμη η κρίση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ότι, εν προκειμένω, δεν απαιτείτο η έκδοση έγκρισης επέμβασης κατά το άρθρο 57 παρ. 2 του ν. 998/1979 για τη διενέργεια εξορύξεως βωξίτη εντός δασικής εκτάσεως λόγω ενσωματώσεως αυτής στην ΑΕΠΟ, η οποία όμως είχε εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4014/2011. Συνεπώς, ο σχετικός λόγος αναιρέσεως, ο οποίος προβάλλεται παραδεκτώς από την άποψη του άρθρου 53 παρ. 3 του π.δ. 18/1989, αφού, όπως βασίμως ισχυρίζεται το αναιρεσείον, δεν υπάρχει σχετική με το τιθέμενο στην προκειμένη υπόθεση νομικό ζήτημα νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι βάσιμος και, ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση. Ενόψει δε του ότι η υπόθεση δεν χρήζει διουκρινίσεως και είναι εκκαθαρισμένη ως προς το κρίσιμο για την επίλυση της διαφοράς πραγματικό, πρέπει να κρατηθεί και να δικασθεί η έφεση του αναιρεσείοντος, να γίνει δεκτή για τον ίδιο λόγο που έγινε δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να εξαφανισθεί η πρωτόδικη απόφαση. Περαιτέρω, δε πρέπει να δικασθεί το ένδικο βοήθημα της αναιρεσίβλητης εταιρείας κατά της απόφασης του Δασάρχη Λαμίας.

Με την προσφυγή προβάλλεται ότι η επίδικη μεταλλευτική δραστηριότητα εντός δάσους και, βάσει της σχετικής απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, που εκδόθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις και τις διαδικασίες του ν. 1650/1986, οι οποίες

υποκατέστησαν την έγκριση επέμβασης του άρθρου 7 του ν. 998/1979 και για τον λόγο αυτό είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα η απόφαση του Δασάρχη, με την οποία διατάχθηκε η παύση εργασιών εξόρυξης με το σκεπτικό ότι η εν λόγω δραστηριότητα συντελείται χωρίς την τελευταία αυτή έγκριση. Κατά τα ήδη προαναφερθέντα, ως προς την έννοια των εφαρμοστέων διατάξεων, και λαμβάνοντας υπόψη ότι, όπως προκύπτει από το ως άνω ιστορικό για την επίδικη δραστηριότητα εξόρυξης βωξίτη εντός δασικής έκτασης, δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 57 παρ. 2 του ν. 998/1979 έγκριση επέμβασης, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Εξάλλου, αβασίμως προβάλλεται ότι έγκριση επέμβασης δεν απαιτείτο, εν προκειμένω, διότι η επέμβαση στην επίδικη θέση είναι αποκλειστικά υπόγεια, καθ' όσον, όπως ρητά αναφέρεται στην προαναφερθείσα διάταξη του ν. 998/1979, αυτή αφορά στην εκμετάλλευση μεταλλείων δια της εξορύξεως μεταλλευτικών ορυκτών χωρίς να διακρίνει εάν πρόκειται για επιφανειακή ή υπόγεια, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός αφενός ότι και το υπέδαφος των δασών είναι σημαντικό για το οικείο οικοσύστημα, αφετέρου ότι η έννοια της εξόρυξης εμπεριέχει εξ ορισμού και την υπόγεια εκμετάλλευση. Με αυτά τα δεδομένα, νομίμως εκδόθηκε η προσβληθείσα απόφαση του Δασάρχη Λαμίας περί παύσης των μη αδειοδοτηθεισών εργασιών εξόρυξης βωξίτη, ως κατάλληλο κατασταλτικό μέτρο στο πλαίσιο άσκησης εκ μέρους του της κατά τον νόμο αρμοδιότητας δασοπροστασίας και συγκεκριμένα κατά την άσκηση ελέγχου για την αποτροπή δυσμενών επιπτώσεων στο δάσος από τη λειτουργία της επίδικης μεταλλευτικής δραστηριότητας. Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι όλοι οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι ισχυρισμοί της αναιρεσίβλητης-προσφεύγουσας και η προσφυγή στο σύνολό της.

Πρόεδρος: *Ελ. Κωνσταντινίδου*

Εισηγητής: *Ζ. Θεοδωρικάκου*

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.